

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu: 1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru ducerea la casă cu 16 cr. pe lună mai mult.
Pentru monarhia: 1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.
Pentru România și străinătate: 1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci
Abonamente se fac numai plătiindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr., a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.
Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.
Se prenumără și la poște și la librării.
În România: la dl Carol Schulder în București, strada Labirint nr. 4.
Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază
Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La Abonament lunar pentru Decembrie st. v. cu prețurile din capul foi — invită Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

„Golgota Naționalităților“

Luni, 17 Noembrie n., se va pertracta la Seghedin procesul intentat ziarului sârbesc „Zastava“ pentru articolul de fond intitulat „Golgota naționalităților“, publicat în numărul ei dela 18 Maiu n., adică pe când se pertracta procesul Memorandului.

Estă cuprinsul articolului încriminat:

Motto: Ear' dirăgătorul a zis: „Dar' ce rēu a făcut?“ Ear' ei mai tare strigan: „Sē se răstignescă!“ (Mateiu XXVII, 22, 23).

Ear' Pilat a zis lor: „Dar' ce rēu a făcut?“ Ear' ei mai viretos strigan: „Răstignescă-l pe el!“ (Marcu XV, 14).

„In patria noastră se frânge în două laturi.

În Budapesta vreau, împotriva voinței majorității populațiilor, să ne încerce în spate cu de-asiia reforme politice-bisericești, pentru-ca să steargă pe cât se poate mai în grabă naționalitățile nemaghiare de pe fața pământului; ear' în Ardeal, în orașul Cluj aceste naționalități sînt arășate pe banca acusaților. Da! naționalitățile șed pe ea, căci ceea-ce se petrece acolo, lucrul pentru care stă înaintea justiției întreg comitetul național-romănesc, care reprezintă întreg poporul românesc, — ne privește pe toți nemaghiarii deopotrivă; noi deopotrivă cu ei simțim loviturile; situația lor este identică cu a noastră; drepturile lor sînt drepturile noastre; năcazurile lor ale noastre năcazuri.

Pe când în Budapesta decurge iupta parlamentară, care la cea mai rea întemplantă poate să se sfîrșească cu pierderea unor drepturi importante sau cu schimbarea ministerială, ba și a întreg regimului: pe atunci în Cluj nemaghiarii stau piept la piept cu Maghiarii, ceea-ce poate duce la neordnarea în cetățeni.

Pentru-ce este acusat poporul românesc? Ce rău făcut-au naționalitățile nemaghiare spre a fi tratate astfel?

La aceste întrebări, Maghiarii răspund întocmai ca cei din Evanghelie: „Răstignescă-l!“

Vezi, sîntem vinovați că trăim pe lumea aceasta, și că voim să trăim și mai departe.

„Ce rău a făcut el?“

La această întrebare voim să răspundem noi. Românii au zis despre acusați din cauza așa zisului „Memorand“. Și ce este acest „Memorand“?

(Urmează un extras de trei mari coloane din „Memorand“, pe urmă articolul sîrșește)

Din cele de mai sus se vede, că tot ceea-ce Românii au zis despre sine, ceea-ce căutau să dobîndească, ne privește tot atât de bine și pe noi, ear' în „Memorand“ ei au spus-o clar, că și Slavii, prin urmare și noi Sârbii și Slovaci, ne aflăm în aceeași stare nesuferită, nedreaptă, nefirească în stare de asuprire, așa încât cauza Românilor e tot atât de bine și a noastră cauză.

Oare nici în țeara noastră proprie nu ne este iertat să ne rugăm, să ne expunem miseriile? Voesc oare să ne închidăm drumul care duce spre mai bine, spre treptele tronului?

Oare pentru aceasta trebuie să fim dus pe banca acusaților?

Judele întreabă: „Ce rău a făcut el?“

Ei răspund: „Răstignescă-l!“

De aceea poporul românesc i-a dat numele de Gulgota.

Zece zile durează deja pertractarea, timp de zece zile bat toate inimile românești în nesigurantă și cu ele bat inimile sârbești și slovecești; întreagă Europa, toată lumea civilisată își ține ochii ațintiți spre acest loc de justiție ciudată, la această stranie privilegiște.

Toți se întreabă: care va fi sfîrșitul?

Negura necunoscutului acopere încă răspunsul, dar' totuși atîta este sigur: sau se va dovedi, că în această țeară mai este un fir de răz de nădejde și de libertate pentru nemaghiari, așa că acusații vor fi achitați; sau se va sfîrși cu condamnarea și atepci ar înseamna mînjirea justiției, pe deasupra adevărului, biciul pe libertate, rușinea asupritorilor, — sfîrșitul actualului regim ucigător.

Și într'un cas și într'altă naționalitățile nemaghiare se vor întoarce dela Gulgota biruitori, cu sigură perspectivă într'un viitor apropiat mai bun, mai frumos într' întocmirea în cîrînd și mai fericită a stărilor acestei țeri, întocmire basată pe adevăr, dreptate, egală îndreptățire.

„Și li-a zis lor: „Că așa este scris și așa trebuia să pătîmească!“ (Luca, XXIV. 46.)

„Zastava“ mai publică în numărul dela 7 Decembrie următoarea notiță:

„Procesul care se va pertracta în Seghedin în ajunul zilei Sf. Nicolae contra „Zastavei“, din zi în zi deșteaptă mai mult interes. Multe ziare străine scriu despre evenimentul, că are să fie și un proces sârbeșc din cauza Memorandului; precum aflăm, se pregătesc să asiste la proces Sârbii și Românii din Seghedin și giur. Ca apărători s'au înscris de bunăvoie până acum mulți advocați: Slovaci, Români și Sârbi, între cei din urmă și un membru al partidului liberal din împregiurimea Seghedinului. Advocații sârbi au cedat locul Slovacilor și Românilor și acestia s'au înțeles, că din partea Slovacilor va vorbi Dr. Miloș Stefanovici, ear' din partea Românilor Coriolan Bredicean.

„Astfel dar' vom avē marea privilegiște că: un advocat slovac va apăra pe redactorul unei foi sârbești din cauza Memorandului românesc. În modul acesta din nou se va manifesta înfrățirea și pretenția între naționalitățile asuprite din Ungaria.“

Chestiunea română în parlamentul român. Chestiunea română a fost deja pusă în parlamentul român, și anume la discuția asupra răspunsului la mesagiul. A vorbit mai întâiu A. C. Cuza, care a zis, după „Voința Națională“:

„În chestiunea fraților nostri de peste munți, dl Cuza crede că camera e datoare să atragă atențiunea guvernului asupra situației rele a Românilor din Ungaria și că diplomațianoastră trebuie să intervină pe lîngă puteri să obțină bunăvoința lor în favorul fraților nostri de peste munți. Relațiile dintre ei și Unguri sînt foarte încordate, această încordare ar putē avē consecuențe periculoase.“

Asupra discuției vom reveni mai apoi, dând atunci și aprecierile noastre.

Mișcarea Slovacilor. Ieri seară după încheierea foii am primit din Turci-Sv.-Martin următoarea telegramă:

„Senioratul (protopopiatul) comitatului Turieș a ținut azi adunare bisericească foarte bine cercetată, în care s'a adus conclud. că senioratul nostru nu se supune hotărîrii sinodului, prin care senioratul nostru este scos din districtul cisdanubian, și că nu recunoaște competența episcopului și inspectorului districtului montan asupra senioratului nostru.“

Felicităm călduros pe iubii nostri abați pentru atitudinea lor bărbătească. De sigur nemîncicoșarea senioratului din T.-Sv.-Martin va îmbărbăta alte ținuturi poate mai timide.

A-totul-făcătoarea. Când vrea să facă pe grozavul, Don Quichot-ul român dela Brașov încalcă pe Rosinanda și strigă în gura mare, că de 57 ani cei-romănesc, tot de baba „Gazeta“ e făcut.

Așa și în numărul dela 12 Decembrie n. după-ce ne înjură ca un surăgiu defrunte, tot în afacerea sulevată de noi ieri, scrie următoarele:

„Ne-a cuprins o mare mirare și nedumerire, că oare ce puțință ar fi, ca acel Vasile Lucaci — pe care atunci, când ca profesor în Sătmăr era încă un om cu totul necunoscut, „Gazeta Transilvaniei“ l'a scos la iveală și i'a dat avântul național, care în cursul anilor a făcut ca numele lui să fie atît de mult iubit la Români — să aibă o astfel de părere despre noi?“

Va să zică lumea românească a mai aflat un lucru nou: „preotul neamului românesc, Vasile Lucaci“, este făcut de baba „Gazeta“.

Cine crede, să facă bine a-și spune numele, pentru-că noi nu erodem, ca afară de Don Quichot-ul dela Brașov să mai împărțesească cineva aceste baroce păreri.

Dar' tocmai „Gazeta“ a combătut mai tare actele politice, la care participănd ca factor însemnat, Dr. V. Lucaci a devenit mare și iubit.

Ori nu „Gazeta“ a scris faimosul ciclu de articoli în contra Memorandului? Nu în tainica ei redacție s'a ținut faimosul sfat mocosist, care țintise tocmai la răsturnarea comitetului, în care Dr. V. Lucaci avea rol de frunte? Nu „Gazeta“ a scris contra adunării naționale dela 28 Noembrie, despre care „marele preot Vasile“ spune că a fost un balsam răcoritor pentru însetatul seu suflet?

„Gazeta“, ori mai bine: ramolitul ei stăpân uită acestea, după-cum nu amintește

nicu despre faptul, că martirii din Vaj au refuzat să mai primească și să cetească presa nesărată a dlui Murășanu.

De ce, venerabilă babă?

Tot mai des se ivește cuvîntul „naționalitățile“ în discuțiunile privitoare la Ungaria.

„Allgemeine Zeitung“ dela 11 Dec. publică un nou articol asupra stărilor noastre.

În articol se arată cum lupta se dă azi pe principiu: „dacă puterea monarhică în Ungaria are să fie ori ba absorbită de puterea parlamentului ca în Italia și Anglia“.

Iritațiunea cercurilor Curții arată, că această luptă există.

Articolul stăruiește apoi asupra partidului clerical, care-i tare, și asupra naționalităților. „În fine“, zice el, „naționalitățile nemulțumite se mișcă mai mult decât ori-când, nedreptatea procesului politic în contra conducătorilor români a purtat iritațiunea până în cele mai de jos păături“. Scărție tare pretindenea.

Fusiunea partidelor este privită ca o măsură pentru a întări eazăși puterea parlamentară.

„Va fi ales acest drum? Va putē chiar fusiunea să stabilească un guvernament durabil? Adîncă este amără sferelor conservatoare pentru îndrăznește amestecuri ale lui Wekerle în drepturile Coroanei și bisericii, aristocrația este nemulțumită cu faptele primului ministru burghez al Ungariei. Toate aceste puteri unindu-se ar putē să lovească partidul liberal și să inaugureze un sistem. Dar' fără de modificarea parlamentului ar fi imposibil! Se poate închipui un minister care să se spriginească numai pe ultimtramontani și pe naționalitățile nemaghiare? Acestea sînt chestiuni, ce acum sînt foarte mult discutate.“

Articolul acesta este scris din Viena și de un corespondent, care s'a distins prin exactitatea informațiilor sale.

Viena și Maghiarii.

După „Pester Lloyd“, Horváth Gyula a vorbit în discuția asupra proiectului de îndemnitare următoarele:

„El arată tendințele federaliste de dincolo de Leitha și zice că politica, pe care a făcut-o Gertha nu e nici un el-ministrul de externe nu a condus la consolidarea monarhiei și a bazei dela 1867 și nici la promovarea intereselor statului maghiar.“

FOIȚA „TRIBUNEI“

Bucovina.

NOTIȚE ASUPRA SITUAȚIEI POLITICE De George Bogdan.

V. Naționalitățile Bucovinei și politica lor.

2. Polonismul.

Din trecutul polonismului în Bucovina.

(Urmare)

Dar' o pândia încă polonismul. În August 1859 Bucovina earș a fost supusă administrației Galiției. Într-o petiție a țerii*) cătră Maiestate pentru anularea acestei dispoziții a M. Sale dela 22 Aprilie, se zice că anexarea s'ă făcuse din „considerații la situația grea financiară a monarhiei“.

În petiție se zice însă, după dovedirea inezacității aceluși motiv, că „nu-i îndoeală că existența, naționalitatea și individualitatea unui popor, unei țeri sînt drepturi și momente prea importante în viața popoarelor, decât să poată fi jertfite necondiționat numai din considerații de propunere la visteria statului“. Anexarea o presupune volunter contu Goluchowski. Nu poți crede, că nu-i polonismul ce-l influența, căci altfel anexarea este atât de curioasă încât unii o explică într'un chip și mai re-

*) Emancipationsruf der Bucovina, Wien, 1861, pag. 4.

voltător. Un istoric*) zice: „El unia țeri numai pentru a-și asigura în zile de mai apoi un câmp cât se poate mai vast de activitate ca guvern al Galiției și Bucovinei“.

În urma protestului și petiției țerii anexarea făcută de Goluchowski, s'ă anulă. Însă dorințele polone nu mor ușor. Ele s'ă treziră ceva mai târziu din nou.

La 1867 Smolka face în dieta Galiției, lacomă după o situație particulară, o propunere în sens federalist, vorbind de o împărțire a Austriei în patru grupe, a patra cuprinzînd regatul Galiției și Lodomeriei cu marele ducat Cracovia și cu Bucovina. Extragem și discuția aceasta relativă la Bucovina.*)

Ex. Sa Graful Goluchowski zice: „În fine sosesc la grupa ce ne interesează mai mult la Bucovina, și aici fiindu-mi cunoscute relațiile de acolo, pot afirma cu siguranță, că Bucovina nu voeste o împreunare cu noi; stînd de mult în legătură cu mulți locuitori din Bucovina și cunoscînd dispozițiile lor deosebite în felurite privințe, trebuie să mărturisesc ca Polon că nu doresc de loc o astfel de împreunare. (Bravo).

Smolka: — Relativ la Bucovina, acest preatîmat deputat a zis, că ea nu dorește să aparțină împreună cu noi, cu unii grupe. Eu

*) Rogge, Oesterreich von Vildagos bis zur Gegenwart. Vol. II, pag. 17.

* Ea este publicată în volumul Debatten über die Resolution und die Adressē im galizischen Landtage. 1868. Wien 1868, pag. 139, 172—173, 178, 243.

cunosc istoria Bucovinei, precum și titlul anexării și cauzele, pentru care Bucovina a fost constituită ca o țeară deosebită. Bucovina a aparținut mai de mult Poloniei, ca și Valahia o vreme scurtă și abia înainte cu 80 de ani a fost unită cu Galiția, și mai știu și pentru-ce ea a fost earși despărțită de Galiția.

„Ca membru al comisunii constituționale a parlamentului am propus eu însu-mi și am susținut proiectul pentru despărțirea Bucovinei de Galiția; eu pot să vă arăt, domnilor, și adresa de mulțumire a Bucovinenilor, care i-mi-a fost adresată ca recunoștință pentru silințele mele și i-mi-a fost predată de o deputațiune anume trimisă la Kremsier sub conducerea episcopului din Cernăuți Hacman. Executînd cu greutate despărțirea Bucovinei de Galiția ca o deosebită țeară a Coroanei, am fost condus la fapta mea de o mare idee politică, pentru-că eu doriam, ca Bucovina să devină un punct de cristalizațiune pentru România viitoare.“

„Nu-i însă vina mea, dacă acest punct de cristalizațiune a devenit un „pol negativ“ în mîinile politicianilor austriaci, dacă Austria nu a putut conduce astfel acțiunea, ca România să se poată grupa împregiurul Bucovinei, ce era doar' atît de ușor; în fine este a politicianilor austriaci, care după 1848, în loc să guverneze în mod constituțional și să atragă în acest chip pe Români, s'au întors la cel mai trist absolutism și centralism și au călbat în 1854 și 1855 pe Români pentru totdeauna dela sine.“

„Așadar, relativ la Bucovina, cunosc bine raporturile ei, ca și pe ale Poloniei în Galiției, și pentru aceea am luat Bucovina în grupa galițiană — pentru-ca aceste țeri s'ă fie unite ca într'o federație atît în privința geografică, cât și pe temei istoric, și dacă acest raport ar putē fi acela al Croației cu Ungaria, eu aș fi mai bucuros de aceasta. Dacă aceasta nu s'ar putē face și Bucovina ar voi să fie singură, ar trebui să mă învoesc și așa Așadar' aici nu-i vorba de forță, pentru-că temelia reală și cu adevărat mîntuitoare a federațiunii este ca ea să fie basată pe învoeala liberă.“

Cav. de Grocholski: „Ceram noi federațiunea așa cum a pus-o deputatul Smolka în propunerea sa, adică unirea Bucovinei cu Galiția? Și aici trebuie să răspund, că Polonia nu a unit nici-odată cu ea vre-o țeară prin răpire...“

Smolka: „Acum permiteți-mi domnilor să spun cîteva vorbe despre Bucovina. Căci nu pot pricepe cum stimabilul raportor (Grocholski) a putut să-mi obiecteze, că aceasta nu este o afacere polonă.“

„Domnilor, să nu ne folosim în continuu de astfel de frase, care nu spun nimic. Eu mă aș mira, dacă onorabilul raportor fi vorbit mai de vreme, înainte de a fi luat eu cuvîntul și înainte de ce onorabilul nostru guvernor (Goluchowski) a dat lozincă acestor obiecti.“

„Vorbind înaintea stimabilului raportor am declarat, că Bucovina are a-mi mulțumi

numai mie situația ei deosebită de acum, că aceasta s'a decis asupra propunerii mele, pe care cu mari oprimări am trecut-o, de aceea nu pricep, cum raportorul mē poate acua în numele polonismului, ca voesc să anexez sērmana Bucovina.“

„Bucoveniții sînt și azi mulțumitori pentru aceasta și eu pot să vă arăt adresa episcopului și a celor mai cu vază cetățeni ai Bucovinei, care au venit la mine la Kremsier, sub conducerea episcopului, ca să-mi mulțumească. Nu se teamă deci onorabilul raportor că eu subjug Bucovina. Bucovina poate, dacă vrea, să stea cu noi în același raport ca Croația, cu Ungaria; însă dacă nu vrea și așa este bine. Dacă voiți însă să știți, care s'ă fie forma viitoare a Austriei, trebuie să alăturați doară și Bucovina la vre-o grupă de țeri — ear' eu am spus de două-ori, că aceasta nu prejudiciiază raportul, care are să existe între țerile ce aparțin unei grupe.“

Smolka spunea deci că dacă la 1848 nu s'ar fi nădăjduit ca Bucovina va fi un „magnet“ pentru Valahia și Moldova, despărțirea poate că nu se făcea. El mai cerea ca între Bucovina și Galiția să se stabilească un raport ca al Croației cu Ungaria.“

Cine poate ști când vor mai reveni să ne surprinză idei ca acestea? Ele trebuie prin urmare să fie bine ținute în minte.*)

*) În general am băgat cu durere de seamă, că în Bucovina nu-i destul de ageră atențiunea ce se consacră scrierilor și mișcărilor polone,

Horvath cere documentele, prin care Kálnoky ar fi cerut dela Papa să înlătureze pedecile puse proiectelor, altfel nu crede. Apoi zice:

"Grație activității ministrului de externe, antipatia în contra națiunii maghiare crește chiar și în state, unde mai înainte Ungaria se bucura de cele mai vii simpatii.

"Așa este în Italia, Franța și Germania. Ce preț are un minister extern, dacă în Ungaria nu se simt foloasele lui, ci numai părțile rele de când Kálnoky stă în fruntea lui

"Interesele Ungariei nu sunt reprezentate prin ambasade. Așa a fost în România și așa-i și la Curia română."

Cu alte vorbe, se cere ca cuvintele ministrului Kálnoky să-și strămute punctul de greutate al politicii sale externe — la Pesta!

Câtă lipsă de minte e necesară, pentru a vorbi în acest sens? E greu de măsurat așa lipsă.

Dela frați.

Sub titlul de mai sus "Naționalul", organ conservator din București, scrie în nrul dela 29 Noembrie următoarele:

"Nemulțumirea produsă de declarația seniorului Alexandru de Mocsonyi se manifestă tot mai mult. Din toate părțile locuite de Români se ridică voci contra apucăturilor nepatriotice ale acestui fiu răcit al neamului românesc.

Dacă Românii din Ardeal au stat în neactivitate și în letargie zece ani după stabilirea programului național din 1881, dacă cu toate hotărârile conferenței naționale nu s'a înaintat Memorialul împăratului și nu s'a apelat opiniei publice europene, cauza a fost numai familia Mocsonyi și acoliții ei în frunte cu dl Vincentiu Babeș.

Îndată-ce reprezentanții Românilor s'au convins de reaua voință și de duplicitatea acestor oameni, ei au fost înlăturați și chestia română ajunsă în stadiul în care se găsește azi.

Dușmanii comitetului național, văzându-l azi în mare parte în aresturile unguerești, au crezut timpul oportun de a se manifesta. Au scrintit-o și de astă-dată, căci opiniunea publică românească era cu mult mai edificată decât se poate fi convertită și influențată de manifeste.

Dovadă eclatantă este marea mulțime de alegători, cari au luat parte la întrunirea din 16 curent și bărbăteștile rezoluțiuni luate.

De azi înainte, având în vedere desaprobarile și protestele ce curg din toate părțile contra politicii mocsonyiste și procedurii nefaste a ziarelor "Dreptatea" și "Baba" din Brașov, acești oameni sânt morți pentru națiunea română și pentru marea ei chestiune.

Era de lipsă ca aceste date istorice mai amănunțite să fie readuse în memoria Românilor. Ele preocupau foarte mult pe Bucovineni și determinau cugetarea lor politică.

Un federalism de teritorii politice-istorice de feră, nu se putea să nu-i îngrozească, când el putea să aibă ca urmare anexarea Bucovinei la Galiția. Câteva luni după discuția din dieta Galiției, George Hurmuzachi scria într'un energetic articol intitulat "Austria liberală": "Deși are Bucovina dieta sa proprie autonomă, deși s'au largit acesteia acum prin constituțiunea cercul de activitate, totuși am fi dorit foarte mult a o vedea investită cu prerogative potrivite cu o autonomie mai întinsă a feră, cu toate-că sântem departe de a doră pentru Bucovina federalismul, care ar fi moartea independenței noastre provinciale, căci îndată om fi anexați. Și tot așa zicea Eudoxiu, autorul și al petiției dela 1860, că centralismul trebuie susținut tocmai în opoziție cu tendințele de decentralizare, care în Galiția sânt puternice și anume "pentru ca Bucovina să nu fie răpusă ca țară secundară impulsivii energice a altor țări principale."

Aici am desvilit originea patriotică-politică a centralismului austriac-german al lui Eudoxiu Hurmuzachi. Amintesc acest lucru cu o deosebită intenție, la care voui reveni mai la vale. (Va urma).

Anunț, că fiind necesitat a lipsi mai multă vreme din Sibiu, continuarea la foita mea o voui relua abia după două săptămâni.

După sancționare.

Întreagă presa clericală din Ungaria și Austria se ocupă pe larg cu situația în Ungaria. Începând cu "Magyar Állam", "Vaterland" etc., toate ziaarele sânt pline cu articoli și rapoarte lungi, din care rezultă, că deși proiectele religioase au devenit legi, situația nu s'a liniștit și că mai curând sau mai târziu cabinetul Wekerle trebuie să cadă. Astfel "Magyar Állam" publică un articol, din care extragem următoarele:

"Biserica nu și-a primit puterea ei dela regi, nici a luat misiunea ei din mâinile lor. Nu tronul dă strălucirea altarului, ci tronul se împodobește cu strălucirea dobândită dela altar. Cel puțin regii domniau, din mila lui Dumnezeu" și până astăzi se icsăliu și regii Ungariei astfel. Pe viitor nu o va mai pute spune nimăru, căci legile, cele contra-zicătoare principiilor bisericii, au fost aduse nu cu voința lui Dumnezeu, ci în contra acestuia... și înaintea acestui Dumnezeu vor depune odată socoteală toți aceia, care au luat parte la crearea legilor ce se împotrivesc învățăturilor bisericii întemeiate de Isus... Când regele ne dictează aceste legi ca voința Sa de rege constituțional, noi în numele aceluiași constituționalism cerem dela rege să facă să dispară acele legi păcătoase.

"Da, cu fruntea ridicată ne înfățișăm înaintea regelui și a națiunii, hotărâți din adâncul sufletului, a ataca, a urmări și a învinge, ear' dacă vom voi, o vom și ajunge — prin toate mijloacele constituționale pe oricare apărător al acestor legi păcătoase, necunoscând și neconsiderând pe nimeni și nimic decât pe D-zeu și voința lui.

"Chemat a alege între supușii cei mai credincioși ai Casei Sale, adică milioanele catolicilor și între dușmanii jurați ai tronului, adică politicianii cu spirit revoluționar, regele a ales pe acesti din urmă; se nu ne iee deci în nume de rău, când păstrând credința și respectul cuvenit pentru Coroană, ne adresăm cu dragostea noastră la regele cel nou ce are să urmeze după sancțiunea pragmatică, dacă ne rugăm pentru gloria domniei Sale, dacă netezim căile domniei Sale glorioase în așa mod, încât noi care — în contra voinței noastre, și spre cea mai adâncă durere sufletească a noastră — sântem refuzați pentru acum cu iubirea noastră cătră tron, vom să dobândim în viitor purtătorului sînței coroane regatul apostolic distins tocmai prin această coroană. Tălmăcindu-se bine acest drept, regatul acesta nici-odată n'ar fi putut intra în contradicție cu principiile credinței, nici-odată nu și-ar fi putut da consimțământul la aceste legi, care au fost zemislite de dușmanii comuni ai altarului și tronului întru perirea bisericii lui D-zeu.

"Cu capul ridicat stăm înaintea hotărârii regelui. Căci ceea-ce biserica noastră ține de rău, regele nu o poate face bine; căci dacă constituția mai posedă ceva cinste, atunci vom avé și noi dreptul a șterge aceste legi păcătoase din Corpus Juris, a zădărnici punea lor în practică, a stinge autoritatea lor, și luptând cu arme constituționale, vom avé drept să inarticulăm, că dacă Ungaria se numește astăzi fără titlu de drept, re-

gat apostolic, pe viitor acest regat să fie tot același cum a fost întemeiat de Sf. Stefan, adică: un regat în adevăr creștin, în adevăr apostolic, ai cărui regi poartă acest epitet nu numai ca titlu deșert, ci și resimțesc cuprinsul moral al dreptului apostolic, ear' în legile lor aduc și la valoare datorințele lor apostolice."

De altă parte serie contele Ferdinand Zichy în foia sa "Fehér-megyei Napló" cam următoarele:

"Sancțiunea nu vrea să zică, că proiectele politice bisericești odată sancționate și devenite legi vor fi puse și în practică acum, ci însemnează numai atâta, că regele a îndeplinit dorința ultimă a unui osândit la moarte. Cabinetul Wekerle este osândit la moarte și cu el întreg sistemul liberal, la moarte rușinoasă."

Pe urmă contele Zichy desăfășură în următorul mod programul partidului clerical:

"Noi catolicii dreptcredincioși vom fi alipiți și pe viitor, după sancțiune, la Maiestatea Sa cu lealitate nestrămutată, deoarece-știm, că legile sancționate nu vor fi puse în practică. Dar' dacă totuși s'ar întempla (ceea-ce nu este probabil), vom ști ce este datoria noastră. Trebuie să cerem revizuirea legilor religioase. Trebuie să ne folosim de ori-ce mijloc constituțional, pentru a păstra ceea-ce este al nostru, ceea-ce nu pot să ne iee nici regii: credința noastră, libertatea conștiinței. Nu vom lăsa nimic din drepturile noastre. Așa să ne ajute D-zeu!"

Ziarul "Vaterland" din Viena publică în numărul seu dela 10 Decembrie n. dela un politician maghiar un raport mai lung asupra situației în Ungaria, din care reproducem următoarele:

"În Ungaria nu mai există astăzi politicien care nu ar fi convins, că în timpul cel mai scurt se va ivi o crisă politică, care va fi împreună nu numai cu o schimbare de minister, ci și cu o schimbare a politicii guvernului din radicală într'una mai liniștită, solidă și sigură. Părerile se deosebesc cel mult într'aceea, că demisiunea cabinetului urma-va după primirea legii despre indemnitate în cameră sau în Casa magnaților sau numai în câteva săptămâni.

"Părerile generale însă e, că numai câteva zile ne mai despart de primirea demisiunii cabinetului.

"Și pretindenea oamenii sânt lămuriti, că dela 1867 încoace nu a fost o schimbare de cabinet, dela a cărei rezolvare corăspunzătoare ar atrna interese mai importante ca dela cea actuală. E doar' vorba de nimic mai puțin decât de asigurarea intereselor dinastice, 2. de restabilirea păcii religioase, 3. de liniștirea și dacă se poate rezolvarea chestiunii naționalităților, 4. de crearea unui astfel de partid guvernamental, care să aibă aptitudinile, voința și puterea pentru a menține intactă tranșacțiunea, și în sfârșit — last but not least care guvern și majoritate să fie în stare a desface nu numai legătura cu Kossuth,

ci și a se opune cu deplină energie și putere acțiunii revoluționare a lui Kossuth Ferencz, proiectată în stil mare și cu un mare aparat. A rezolva aceste chestiuni mari și decisive pentru decenii, aceasta va fi misiunea noului guvern și a noului partid guvernamental. De sine înțeles, că astăzi nu știe încă nimeni hotărât, cum se plănuește la locul cel mai competent rezolvarea crizei. Acest lucru se va lămurii numai după-ce demisiunea cabinetului actual va fi deja primită."

Același ziar publică în numărul seu dela 11 c. n. (ediția de dimineața) un prim-articol, în care vorbind despre sancțiunea proiectelor de lege religioase, scrie între altele următoarele:

"Sentimente foarte dureroase agită astăzi pe toți patrioții, ele însă nu pot fi pentru catolicii și patrioții nici-odată un privilegiu pentru a nu-și împlini datorințele și a lăsa curs liber inimicilor credinței și ai tronului creștin. Și legi sancționate sânt schimbăcioase, și după-cum s'a proclamat deja în congresele catolice din Pojon și Alba-Regală, parolă eastăzi tot aceea: Lupta în contra căsătoriei civile și a legilor religioase nu va înceta nici o zi! Putem deja și arăta, că astăzi s'au trimis de cătră cardinalul primat Claudiu Vaszary invitări la o conferență episcopoească ce se va ține într'una din săptămânile viitoare. Reprezentațiunile sale la guvern, promemoria — sa la forul cel mai înalt, opoziția sa în Casa-Magnaților nu au avut rezultatul corăspunzător: apelul cătră cler și credincioși va fi de sigur ascultat și va transforma viața publică în Ungaria. În lupta ce s'a desăfășurat acum pe toate laturile între Christos în Belial episcopii nu vor esita nici un moment a se pune în poziția prescrișă lor de jurământ, și dela aceasta nu se vor abate nici prin confiscarea bunurilor bisericești, cu care sânt amenințați de cătră radicali."

În ediția de seara a aceluiași număr vorbind despre ovațiunile pe care studenții maghiari le pregătesc pe astă-seară lui Wekerle, după-ce reproduce un pasagiu dintr'o foaie kossuthistă, în care aceasta își exprimă bucuria pentru sancționarea proiectelor religioase, face următoarele reflexiuni la adresa lui "Fremdenblatt":

"De această observare să iee act "Fremdenblatt", care lovește astăzi atât de tare dreptatea în față, afirmând despre actualul partid guvernamental maghiar, că ține încă la tradițiunile sale credincioase tranșacție și că e pătruns de spiritul marelui ei întemeietor Deák Ferencz. Și de aceea e atât de ridicol a atribui manifestațiilor de bucurie — ce s'au arangiat, ca și manifestațiilor de indignare ce s'ar fi arangiat — o importanță, după-cum face "Fremdenblatt".

Într'un alt articol, publicat în numărul seu dela 12 c. n. "Vaterland" își bate joc de articolul lui "Nemzet", în care acest ziar a afirmat, că ziua în care s'a sancționat proiectele de lege religioase e "pentru politica națională maghiară una dintre cele mai frumoase zile triumfale."

Ziarul unei femei.

Roman

De

Octave Feuillet.

Tradus de Lucreția Popescu.

(Urmare)

Pe lângă toată admomiarea 'mi-am propus — mărturisesc sincer — să pândesc o asemenea ocazie, pentru a vedé odată în față pe bărbatul sinistru și desfigurat. Deja în ora primă trebuia să-mi satisfac curiositatea, ba să-mi iau și pedeapsa, căci după câte văzusem și mai ales auzisem, numai cu greu fmi puteam stăpâni sentimentul de compătimire față cu acest nenorocit. Fereastră odăii mele de toaletă e spre curtea cea mică, în care se află grajdurile particulare, ale domnului de Louvercy. Tocmai puseseam trandafir roșu în dantelă, când în curte răsună un amestec sinistru de tropote de cai, lătrat de câni, strigăte, țipete impaciente și, durere, trebuie să o spun, de înjurii grozave. Ridicai draperia cu precauțiune, și observai doi câni de Fundlanda, care săriau la un cal acoperit de spumă și sudori, o căruță de coș și în ea pe domnul de Louvercy, care era ușor de recunoscut după brațul și piciorul mutilat; din față nu i-am putut vedé, decât o mustață lungă blondă, la Tartare. În ton furios strigă după doi servitori, care după-cum se vede nu așteptaseră să se întoarcă așa curând și acum alergau surprinși. Li inună din nou cu tontaine de vorbe vehemente, pe când ei li ajutau să se dee jos din trăsură. Inima fmi săngera; această revoltă contra soții lui stârnește compătimirea ce simt pentru nefe-

ricirea lui — Domnule vecin, cu greu vom duce o bună vecinătate!

În sfârșit sântem la masă. După-cum își propusese, Cécil m'a așezat între cei doi rivali. La dreapta mea am pe domnul Valnesse cel brun și la stânga pe domnul Valnesse cel blond — care arangiament, după-cum se pare, nu-i prea convine doamnei de Louvercy. Cécil a luat loc vis-à-vis de noi, pentru-ca să poată urmări mai bine executarea planului nostru; lângă ea s'ede precotul din Louvercy, și ea își dă silința să-l facă să rîdă, când bea. Ea singură rîde din toată inima și fmi face cu ochiu, pentru-ca să mă îmbrăbețe la împlinirea datoriei mele. Pe semne gândește că am prea puțin zel pentru această chestie, ce în realitate provine de acolo, că întimpin greutăți neprevăzute: ambii domni de Valnesse sânt foarte politicoși, nu-mi șurează însă în nici un chip scrutărilor; abia fmi răspund; se pare ca-și-când i-ar fi paralizat ceva, mă privesc cu o anumită încremenire, ce mă neliniștește; se pare a-i preocupa trandafirul roșu din pērul meu. Și acum domni mei nu e vorba de acesta.

Abia am părăsit sufrageria, și Cécele mă chiamă la o parte: "Ei, și ce ai descoperit?"

"Am găsit că sânt timizi... și asta e ceva."

"Timizi!..." strigă Cécele, "da pentru-că nu-i încuragezi destul! Trebuie să fii mai prevenitoare, dacă vrei să se domesticească și să-și deschidă inima!"

Pentru-că toate acestea 'mi-se păreau înțelepte, i-am încurajat fără să se observe, și cu ajutorul cafelei am avut satisfacția să-i vedă mai confidențial. Fiecare fmi cânta câte ceva; amândoi mă invitără de mai multe-ori

la dans, și după fiecare joc se mai întretinură câteva clipe cu mine. În decursul acestora Cécele umbla cu neastēmpăr în salon și se arăta într'o lumină de tot curioasă, aci ridea tare fără motiv, aci arunca una peste alta notele de pe pian. Deodată dispără, și fiindcă toți era teamă că i-s'a făcut rău, o căutai.

Am găsit-o în curtea castelului, umblând în sus și în jos cu pași repezi, ca cineva care face plimbare după baie. Mersei spre ea se făcu că nu mă vede, își continuă plimbarea și fmi întoarse spatel. O strigai: "Cécile!"

"Ce e?"

"Îți lipsește ceva?"

"Nu!"

"Ce și-și-a întemplat dar?"

"Nimic!"

Mă uitai țintă în ochii ei; apoi începui eară: "Nu... absolut nimic!.. cel puțin nimic ce n'aș fi putut presupune, dacă aș fi fost mai puțin neprecaută!.. Îndată-ce ai sosit aici... cu această icoană de zeiță... era limpede, că eu nu mai aveam nici o importanță!.. Ah, Dumnezeu! Nu ești de vină, că ești așa cum ești... nu-ți faci reproșuri, adică — mă rog de iertare! — N'a frebuit să fii și cochetă, iubita mea... dacă o fată e așa frumoasă ca tine și tot își mai dă silința să cocheteze, atunci — noapte bună!.. atunci ceialaltă au perdut jocul!"

"Într'adevăr, Cécele, nu știu să rîd sau să mă necăjesc!.."

"Ce însemnează aceasta? Cum! Tu mă rogi, mă conjuri eară și eară, să studiez pe acesti domni tineri..."

"Așa e; numai tu li studiezi prea cu temei pe acesti domni tineri... și ei prea te studiază pe tine!"

Din Bihor.

(Correspondență particulară a "Tribunei".)

(Apatia. — O rază de speranță — nimiciti. — Adversarii căștigă teren. — La muncă! — Declarația dlui Mocsonyi condamnată.)

Oradea-mare, 9 Decembrie n.

"În situațiuni grele se înalță și sufletele, când primejdile cresc, se sporesc luptătorii", astfel se începe articolul de fond din nrul 245 al mult prețuitului ziar "Tribuna"; și nici că am pute afla principiul mai potrivit spre a caracteriza starea noastră actuală, mai virtos atunci, când adevărul incontestabil al acestei maxime îl întărește însași istoria — cartea vieții. Cu durere trebuie să constatez însă, că noi cei din Bihor și mai virtos cei din Oradea-mare aparținem societății stagnante, care în loc de a ține pas cu cei-ce ne impresoaară, ne aflăm după decenii întregi tot acolo de unde am plecat.

Pentru noi istoria e numai o carte, ear' principiile ei sânt numai frage; pe cât de nostimă e această aserțiune, pe atât de tristă e însă realitatea aceleia. Căci:

Până-ce în toate unghiurile țerii pe unde numai există suflare românească față cu atacurile zilnice ce ni-se fac, se află bărbați plini de iubire pentru limba și națiunea lor, cari pentru apărarea drepturilor, pentru validarea aspirațiunilor juste, pentru fericirea, prosperarea și pentru asigurarea libertății naționale a poporului român în fruntea deschisă, cu zel neobosit își împlinesc datorința ce au ca fii credincioși cătră mult persecutată mamă națiune a lor, care preferes a-și sacrifica pentru binele comun interesele private, ba mulți nu au pregetat a aduce jertfe grele la altarul națiunii: până atunci noi, ca-și-cum toate aceste mișcări nu s'ar face în interesul nostru stăm numai cu mâinile în sin, poate ducem rola moderaților, la care fi place a se provoca ateistul Szilágyi, sau formăm massa căreia fi zice vioagiului Hieronymi, că nu trebuie învinuită pentru tendințele nepatriotice alor cățiva agitatori (?)

Indiferența cinică, neglijența groasă și astfel ținuta greșită ce ne caracterizează pe noi cei din Bihor nu 'mi-o pot explica mai virtos atunci, când știm cu toții, că atât în comitat cât și în centru, în Oradea-mare, avem bărbați bravi, Români adevărați, care sânt îngrijați de viitorul națiunii și care pretrec cu atențiune mișcarea și lupta poporului român; cu toate acestea însă când e la faptă stau, isoțai de luptătorii nelufrăni și rămân numai ca privitorii măreței acțiuni naționale a neamului lor.

Onoare acelora, care nu au lăsat ca comitatul nostru să fie cu totul șters din șirul comitatelor locuite de Români și nu au suferit a fi copleșiți de cosmopolitismul majorității.

Urmarea naturală a ținutei noastre e, că în un comitat ca Bihorul, unde aproape a treia parte din locuitori sânt Români, în congregațiunea comitatensă poporul român e reprezentat prin 15—20 Români și aceia mai mult notari, cari nu pot a-și manifesta convingerea lor, ci sânt constrinși a executa numai ucașurile jupânului guvern și a se acomoda voinței stăpânilor.

"Ei și! Vrei să încetez?" Atunci fmi prinse mâinile: "O nu!" După un interval zise mișcată: "Nu-i așa, că sânt proastă de tot?"

Cu acestea se culcă pe pieptul meu și încep să plângă.

O mângaiam cum mângai un copil, și apoi începui cu vioiciunea și gingașia ei obicinuită: "Ascultă... am o idee excelentă... alegeți-1 pe cel care își place mai mult, și eu îl voui lua pe celalalt... Apoi ne înfrudim... Verișoare, aproape surorii, asta mă încântă!.. E cu drept ca tu să alegi înaintea mea, căci mă întreci în toate privințele! E cu drept — de tot drept!"

"Inimioara mea, tu ești cea mai bună creatură mică din lume, dar' nu primesc acest ofert... fi convinsă de faptul, că dnii de Valnesse sânt și nu pot fi altceva pentru mine, decât pretendenții tăi; aceasta le dă în ochii mei un caracter atât de sfânt, încât fmi face imposibilă chiar și o umbră a considerației personale, care 'mi-s'ar părè o ofensă grosolană la adresa sentimentelor gingașe și a prieteniei. — fmi crezi? Ești liniștită?"

"fți cred și te admir!.. Vino continuă-ți studiile tale de caractere!"

Cu acestea ne întoarserăm în casă și eu la sondările mele, cu toate acestea le urmării cu mai puțin zel, pentru-că și acesta își are pericolile sale. Vechiul cias al turnului bate... ce singular sună noaptea și în mijlocul pădurii!.. Dumnezeu! două ciasuri dimineața! Nu și-e rușine, domnișoară?

*) În "Foia societății", 1868, IV, 1 și 2, pagina 19.

„FAGETANA“

instituit de credit și de economii, ca societate pe acțiuni
în Facset (Banat)

acordă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă 6% in-
terese la an, platind institutul contribuțiunea după interesele
capitalizate și ridicate.

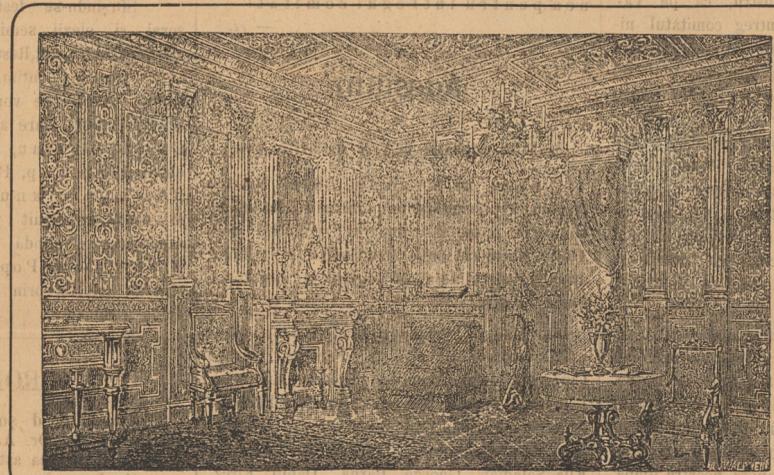
Depuneri și ridicări se pot efectua și prin postă.

[747] 34—

Direcțiunea.

PRIMA FABRICĂ SIBIANĂ DE MOBILE ȘI TÊPLĂRIE DE CLĂDIRI FRITZ W. ELGES.

[1970] 7—10



Fabrica:
strada Sării 37.

Depozitul:
strada Trenului 5.

Mare depost

de
arangiamente elegante pentru saloane, dormitoare, sufragerii, locuințe și bucătării, precum și mese
de scris pentru dame și domni, otomane, gețuri în stil obișnuit și antic-germân după fasonul cel mai nou.

Garnituri elegante de salon dela 120 fl. în sus; sufragerii complete în stil antic-germân cu gețuri
dela 290 fl. în sus. Dormitoare complete dela 140 fl. în sus.

Asortiment în matrațe de pînă și de iarbă de mare.

Se execută: lucrări de clădiri, portale, arangiamente pentru bolte, hoteluri, cafenele, școli și biserici,
precum altare, sacristaie și tronuri.

Primește comenzi din afară după mostre anumite sub garanție pentru material uscat pe lângă executare elegantă
și cu stil sub condițiile cele mai culante.

Furnire de nuc, de stejar și de brad precum și lucrări de sculptură se execută după desenele cu
prețurile cele mai ieftine.

Prețuri curente la cerere gratis și franco.

LE GRIFFON
hartie adevărat franceză

SA SE OBSERVE MARCA.

CEA MAI BUNĂ
CEA MAI CAUTĂTĂ
HĂRTIE DE CIGARETE

AS FERIE DE TOATE IMITAȚIUNILE.

[2887] 46 62

Dela Tipografia „Aurora“ din Gherla—Szamosujvár

se pot procura următoarele cărți:

[2274] 5—10

Cuvântări bisericesti, funebre, Cate- chese etc.

- Cuvântări bisericesti (acomodate pentru ori-ce timp) de Ioan Papiu. Tom. I. Ed. II. Preț 1 fl. 20 cr.
- Cuvântări bisericesti (pe Duminece) de Ioan Papiu. Tom. III. Preț 1 fl. 20 cr.
- Cuvântări bisericesti la toate sărbătorile de peste an, de Ioan Papiu. Un volum de peste 24 coale 8-av mare, hârtie fină — cu preț redus 1 fl. 50 cr.
- Cuvântări funebre și iertăciuni pentru diferite cazuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. Un volum de peste 24 coale 8-av mare, hârtie fină — cu preț redus — 1 fl. 50 cr.
- Cuvântări funebre și iertăciuni. Din autori renumiți, prelucrate de Tit Bud, vicar etc. Preț 1 fl.
- Predice populare pe Dumineci, sărbători ocazionale și pentru morți, de Gavril Pop. Tom. I, II, III și IV, fiecare tom costă 1 fl.
- Predice pentru Duminecile de peste an, compuse și elucrate după Catechismul lui Deharbe, de Vasile Criste. Tom. I. dela Dumineca Vameșului și a Fariseului până la Dumineca a X-a după Rosalii. Preț 90 cr.
- Predice pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, de Dr. Em. Elefterescu. Preț 1 fl. 60 cr.
- Explicarea fundamentală și ușoară de priceput a Catechismului catolic, însoțită de exemple alese și acomodată, de Iosif Deharbe. Tom. II. 1 fl. 75 cr.
- Catechese, pentru pruncii școlari din școlile elementare populare. După preotul George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesă de Rottenburg, de Tit Bud, paroch gr-catol. în Sat-Șugatag, etc. Preț 60 cr.
- Manual catehetic pentru primii ani școlastici, prelucrat după I. A. Fritz, de Basiliu Rațiu, fost prof. de S. Scriptură, catehetică și metodică în seminarul archid. din Blaj, actualmente vicar arhiepiscopesc în Făgăraș. Preț 60 cr.
- Toma a Kempis despre imitațiunea lui Christos, tradus românește de pe originalul latin, de Gavril Pop, canonic; legat 1 fl. 15 cr.
- Instrucțiune practică pentru cauze matrimoniale cu respect la disciplina vigentă în provincia bisericăscă gr-cat. de Alba-Iulia—Făgăraș, scrisă în usul păstorilor sufletești prin Dr. Iuliu Simon, prof. de S. Teologie. 1 fl. 30 cr.
- Dumnezeiasca liturgie a celui dintru sfinți părintelui nostru Ioan Chrisostom, de Ioan Boroșiu, paroch greco-catol. etc. Preț 25 cr.
- Rugăciunea Dnui Tatăl nostru. Explicată pe scurt de Ioan Boroșiu, paroch gr-cat. și asesor consistorial. Preț 10 cr.
- Ierarhia bisericăscă sau aplicarea ceremoniilor sacre prescise la chirotonia gradelor ierarhice, de Ioan Boroșiu. Preț 1 fl. 60 cr.

- Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafie ș. a. Preț 25 cr.
- Lira Sionului sau cântarea sărbătorilor. — Poesii religioase-morale, lucrate după S. Scriptură, de Aron Boca Velchereanul. Cu o precuvântare de G. Simu. Preț 25 cr.
- Pietatea poporului român sau cântări evlavioase pentru cei-ce merg la mănăstire, la locuri sfinte și în procesiuni. Compuse de doi preoți gr-cat. Mureșeni din diecesă gr-cat. a Orăzii-mari. Preț 10 cr.
- Sfaturi de aur sau Calea cătră fericire, de Aron Boca Velchereanul. Preț 25 cr.

Cărți bisericesti.

	în crudo :
Catavasier	în 8-o cu cirile —70
Ochtoich mare	4-o „ „ 240
Strașnic	folio „ „ 168
Ochtoich mic	„ „ litere —85
Orologiu	„ „ „ 280
„ legat în pele și aur	„ „ „ 380
Penticostar mic	„ „ „ —85
Psaltere	„ „ „ —84
Euchologiu (Molityvelnic)	„ „ „ 280
„ leg. în pele și aur	„ „ „ 380
Liturgier	4-o „ „ 220
„ legat în pele	„ „ „ 340
Apostoler legat în pele	folio „ „ 940
Triod legat	„ „ „ 10—

Novele, schițe, piese teatrale, anecdote ș. a.

- Anecdote și glume (365) adunate, prelucrate și arangiate de Tit V. Gheaja, spirit. la inst. corect. Cuprinsul acestui op este foarte petrecător, — așa că cetind și numai o pagină din el: caută să rizi ori-cât ai fi fost de năcăjit și măhnit altmintrelea. Preț unii exemplar 40 cr.
- Barb cobzarul. Novela originală de Emilia Lung. Preț 10 cr.
- Brandă sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela națională. Preț 15 cr.
- Bunica și nepotul. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvé de G. Simu. 6 cr.
- Cartea ilustrată pentru copii și copile. Cu 18 ilustrațiuni, de George Simu. — Această broșură conține istorioare și poesii morale spre excitarea gustului de cetit la copii. — E acomodată această carte și ca premii pentru școlarii diligenți. Preț 25 cr.
- Cu vârful penei. Scrieri satirico-humoristice de Ant. Popp. Preț 55 cr.
- Cântul în școala poporală. De Iuliu Pop, învățător în Năsăud. Praxă. Teorie. Cânturi. 30 cr.
- Codreanu, craiul codralui. Baladă de G. Simu. Preț 6 cr.

- Cântărețea. Novela de Dem. Dan. Preț 15 cr.
- Carmen Sylva. Prelegere publică ținută prin V. Nicora, prof. gimn. — Cu portretul M. S. reginei României. Preț 10 cr.
- Chinurile de care strigă feciorii în joc, de I. Pop Retezanul. Preț 40 cr.
- Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Rusu. Preț 60 cr.
- Dialogul Țiganului cu S. Petru la poarta raiului, de Aron Boca Velchereanul. Preț 25 cr.
- Zile negre. Versuri de Petrea dela Cluj — cu o prefață de G. Simu. Preț 50 cr.
- El trebuie să se însoare. Novela de Maria Schwarz, traducere de N. F. Negruțiu. Preț 15 cr.
- Economia pentru școlile populare, de T. Roșiu. Ed. II. Preț 15 cr.
- Felicitări în poesii și prosă la Anul-Nou, ziua nașterii și ziua numelui cătră tată, mamă, moși, unchi, mătușe, nănași, tutori, preoți, învățători și binefăcători, precum și alocuțiuni și vorbiri cu diferite ocațiuni școlastice, de George Simu. Preț 20 cr.
- Gruia lui Novac. Preț 12 cr.
- Idealul pierdut. Novela originală de Paulina C. Z. Rovinar. Preț 10 cr.
- Înfluența mândriei. Novela de P. C. Z. Rovinar. Preț 15 cr.
- Lira Bihorului. Balade populare de Ant. Popp. Preț 25 cr.
- Leonat cel tînăr. Istorie în versuri de Ioan Pop Retezanul (cu o ilustrațiune), o broșură cu conținut foarte glumeț. Ca în toate scrierile dnu Ioan Pop Retezanul, așa și în aceasta observă omul o adîncă pătrundere în moravurile, obiceiurile și simțimentele țeranului român. Preț 12 cr.
- Merinde dela școală sau învățători pentru popor, culese din ziarul unui școlar, de Dr. George Popa. Pr. 60 cr.
- Miseriile sociale. Novela de P. C. Z. Rovinar. Pr. 15 cr.
- Musa Someșan. Poesii populare române din giurul Năsăudului. Adunate și arangiate de Iuliu Bugnariu. Partea I. Balade. Preț 25 cr.
- Nrui 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Preț 20 cr.
- Nopti de iarnă. Novele pentru popor, de G. Simu. Preț 1 fl.
- Opera unui om de bine. Novela originală — continuarea novelei „Idealul pierdut” — de Paulina C. Z. Rovinar. Preț 10 cr.
- Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Preț redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 50 cr.
- Povestiri alese de Petra-Petrescu. Pr. exp. franco 80 cr.
- Proba de foc. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. Preț 15 cr.

- Prin moarte la victorie. Comedie într'un act de A. Kotzebue, localizată de Irina Sonea-Bogdan. Pr. 10 cr.
- Povestile Bănătuului. De George Cătană, învățător. Tom I. Preț 25 cr. Tom. II. 25 cr. Ambele 45 cr.
- Probitatea în copilarie. Schiță din sfera educațiunii după Ernest Legouvé. Preț 6 cr.
- Starostele, adecă Datini dela nunțile Românilor Ardeleni. Adunate de Ioan Pop Retezanul. Preț 25 cr.
- Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români, De V. Gr. Borgovan. Preț 10 cr.
- Să auzim! Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de Tit V. Gheaja. Preț 20 cr.
- Trandafiri și viole. Poesii populare de I. Pop Retezanul. Ediț. II. Amplificată. Preț 60 cr.
- Ultimul sichastru. Tradițiune de G. Simu. Preț 6 cr.
- Versuri de dor, adunate din poezii române de A. Pr. 25 cr.

Cele mai bune și mai ieftine cărți de rugăciuni.

- Icoana sufletului. Carte de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată. Prelucrată și edată cu permisiunea Măritului ordinarat diecesan gr-catolic de Gherla, prin Vasiliu Păcășiu, preot gr-cat. în Hotoan. Ediț. III, coreasă și amplificată. Preț unii exemplar broș. 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., legată mai fin 1 fl., legată în piele 1 fl. 50 cr., în legăt. de lux 2 fl. 50—3 fl. 80 cr.
- Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, foarte frumos ilustrată. Preț unii ex. broș. e 40 cr., leg. 50 cr., leg. în pânză 80 cr., leg. mai fin 1 fl., leg. în piele 1 fl. 60 cr., în leg. de lux 2 fl. 50—3 fl. 80 cr.
- Micul mărgăritar sufletesc. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericesti, frumos ilustrată, pentru pruncii școlari de ambe sexele. Preț unii ex. broș. e 15 cr., 100 ex. 12 fl., 50 ex. 7 fl., leg. 22 cr., 100 ex. 20 fl., 50 ex. 10 fl. 50 cr.
- Cântărețul de rugăciuni și cântări pentru pruncii școlari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Preț unii ex. broș. e 10 cr., 50 ex. 3 fl., 100 ex. 5 fl.; — leg. 12 cr., 50 ex. 5 fl., 100 ex. 9 fl.
- Visul Prea Sântei Vergure Maria, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Preț unii exemplar legat și expedit franco e 12 cr., 50 ex. 5 fl., 100 ex. 9 fl.
- Epistolia Dnui nostru Iisus Christos. Preț unii exemplar legat și expedit franco e 15 cr., 50 exempl. 6 fl., 100 ex. 10 fl.
- Calendarul „Aurorei” pe anul 1895. Preț cu porto franco 35 cr.
- Calendarul „Bății Ioan” pe anul 1895. Preț cu porto franco 20 cr.

Tot de aici se pot procura tot soiul de cărți școlastice și altfel de cărți apărute ori-și-unde — fără ureare de preț. — Lucrări tipografice de ori-ce specie se primesc și execută cu prețurile cele mai moderate. La comenzi mici de cărți singuratic și tipărituri ne rugăm a ne trimite prețul înainte prin asemănațiune postală cu un adaus de 5 cr., ear dacă cartea e voluminoasă, de 10—15 cr. — În modul acesta cărțile se vor expeda sub fașie și se încungiuă speșele postale, ce se fac prin rambursă. — Comenzi mai mari — la cerere — se expedează și prin rambursă.

Comenzile sînt a se adresa la:

Tipografia „Aurora“ A. Todoran
în Gherla — Szamosujvár.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall,